

Kursplan

för kurs på grundnivå

Svenska som andraspråk för gymnasielärare, 90 högskolepoäng (1-90 högskolepoäng). Ingår i Lärarlyftet II.

**90.0 Högskolepoäng
90.0 ECTS credits**

Swedish as a Second Language for Upper Secondary School Teachers

Kurskod:	CT120U
Gäller från:	HT 2015
Fastställt:	2015-03-04
Institution	Institutionen för svenska och flerspråkighet
Huvudområde:	Svenska som andraspråk
Fördjupning:	G2F - Grundnivå, har minst 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Beslut

Kursplanen är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2015-03-04.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Lärarexamen samt huvudmannens godkännande.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
DEL1	Flerspråkighet i individ, samhälle och skola	7.5
DEL2	Svenskans struktur I	7.5
DEL3	Andraspråksinläring och tvåspråkig utveckling	7.5
DEL4	Språk, undervisning och lärande	7.5
DEL5	Svenskans struktur II	7.5
DEL6	Litteratur och andraspråksdidaktik	7.5
DEL7	Litteracitet och lärande	7.5
DEL8	Bedömning av språkutveckling	7.5
DEL9	Ämnesdidaktisk fördjupning	7.5
SOC1	Sociolingvistisk forskning om flerspråkighet	7.5
EXA1	Självständigt arbete	15

Kursens innehåll

Kursen ger behörighet att undervisa i svenska som andraspråk på gymnasienivå. Fokus ligger på viktiga ämnesteoritiska områden med stor betydelse för undervisning i svenska som andraspråk (innehållet redovisas under varje delkursrubrik nedan). Det ämnesdidaktiska perspektivet ingår i alla delkurser. Olika medel för lärande, inklusive digitala verktyg, behandlas i relation till kursens innehåll.

Termin 1

Delkurs 1. Flerspråkighet i individ, samhälle och skola, 7.5 hp

Kursen behandlar flerspråkighet ur ett individuellt och samhälleligt perspektiv. Detta inbegriper frågeställningar som t ex rör attityder till språk och språkanvändning, status och användningsdomäner för språken, språklig variation, språkideologier och språkpolitik, samt normer för språkanvändning i olika sociala sammanhang. Kursen syftar också till att göra studenten medveten om sin egen sociokulturella bakgrund och hur genus, klass och etnicitet samspelar för att skapa en persons identiteter.

Delkurs 2. Svenskans struktur I, 7.5 hp

Kursen ger grundläggande kunskaper om svenskans grammatik och ordförråd (fonologi, morfologi, syntax och lexikon) ur ett språktypologiskt, tvärspråkligt perspektiv. Fokus ligger på sådant som är karaktäristiskt för svenskan i förhållande till andra språk.

Delkurs 3. Andraspråksinläring och tvärspråkig utveckling, 7.5 hp

Kursen behandlar andraspråksinläring och flerspråkig utveckling, med utgångspunkt i till exempel kognitiva, interaktionella och tvärspråkliga perspektiv. Skillnader mellan första- och andraspråksutveckling och mellan barns och vuxnas andraspråksutveckling beaktas liksom modersmålets roll samt sociala och individuella skillnader. I kursen introduceras analys av barns, ungdomars och vuxnas andraspråksinläring.

Delkurs 4. Språk, undervisning och lärande, 7.5 hp

Kursen behandlar flerspråkig litteracitet ur utbildnings- och undervisningsperspektiv. I kursen behandlas bland annat språkets och litteracitetens roll för lärande samt hur undervisning kan gynna flerspråkiga individers språk- och kunskapsutveckling. Härvid beaktas såväl didaktiska frågor som organisation av undervisning för flerspråkiga samt flerspråkig användning i klassrummet. I kursen ges en orientering om språkliga dimensioner i skola och utbildning samt dessas betydelse för lärande på ett andraspråk. Vidare behandlas multimodalitet och lärande, till exempel multimodalitetens möjliga roll i undervisning för flerspråkiga.

Termin 2

Delkurs 5. Svenskans struktur II, 7.5 hp

Kursen tar upp språkteori i ett inlärningsperspektiv och innehåller en introduktion i semantik och ordbildningslära. Markerade strukturer i svenskan behandlas tematiskt (tempus, bestämdhet, ordföljd). Kursen innehåller även en fördjupning i fonologi, där inlärares uttal diagnostiseras och diskuteras ur ett uttalspedagogiskt perspektiv. Även analys av skriftligt inlärarespråk ingår.

Delkurs 6. Litteratur och andraspråksdidaktik, 7.5 hp

Delkursen behandlar skönlitteratur ur ett litteraturvetenskapligt och ett litteraturdidaktiskt perspektiv, samt hur skönlitteratur kan användas i andraspråksundervisning i olika syften och sammanhang. Med utgångspunkt i huvudsakligen prosa och lyrik från olika historiska perioder och språkområden diskuteras litterära texters konstruktion, och intertextuella och tematiske relationer. Särskild vikt läggs vid litteraturens identitetsskapande funktion, litterära skildringar av genus och etnicitet, och hur den andre beskrivs i skönlitteraturen.

Delkurs 7. Litteracitet och lärande, 7.5 hp

Kursen behandlar flerspråkig litteracitet ur individ-, utbildnings-, arbetslivs- och samhällsperspektiv. Ur individperspektiv behandlas relationen mellan språkanvändning och litteracitet på första- och andraspråket samt hinder för litteracitet och lärande såsom läs- och skrivsvårigheter och andra funktionshinder. Ur utbildnings- och arbetslivsperspektiv behandlas andraspråksutveckling i relation till språkbruk och textvärldar i skola och utbildning. Specialiserat språkbruk och skolans språkliga praktiker beskrivs ur ett genreperspektiv. Ur samhällsperspektiv behandlas bland annat språkideologi, språkattityder och språkpolitik i relation till bilitteracitet.

Delkurs 8. Bedömning av språkutveckling, 7.5 hp

Kursen behandlar bedömning av svenska som andraspråk med fokus på bedömningen i undervisningen. Utifrån den övergripande distinktionen mellan formativ och summativ bedömning diskuteras syfte, metod och arbetssätt för att nå olika bedömningsmål, t.ex. bedömning av språkutveckling, språklig medvetenhet, strukturell och/eller pragmatisk kompetens och kommunikativ kompetens. Bl.a. behandlas bedömning baserad på prov, självskattning, performansanalys, klassrumsobservationer och portfoliomethodik och andra redskap för en formativ bedömning.

Termin 3

Delkurs 9. Ämnesdidaktisk fördjupning med fokus på forskning om litteracitet, 7.5 hp

Kursen är en fördjupning i forskning om flerspråkigas och andraspråksanvändares utveckling och användning av litteracitet samt en fördjupning i didaktik ur flerspråkighets- och andraspråksperspektiv. I kursen fokuseras vetenskapsmetodologiska frågeställningar och problem rörande didaktisk forskning. Vidare behandlas metodologiska frågor rörande forskning om andraspråksanvändares och flerspråkiga individers utveckling av litteracitet. I kursen ingår problematisering och kritiska förhållningssätt till undervisningspraktiker i flerspråkiga kontexter. Kursen belyser även forskningsfältets komplexitet, såsom olika förutsättningar för litteracitetsutveckling hos flerspråkiga individer.

Delkurs 10. Sociolingvistisk forskning om flerspråkighet 7,5 hp

Delkursen behandlar ett brett spektrum av sociolingvistiskt orienterad forskning om flerspråkighet, vilket inbegriper studier om språklig variation i flerspråkig kontext, attityder till språk och språkanvändning, språkanvändning, interaktion och identitetspraktiker i mångfaldens klassrum samt förutsättningarna för och effekterna av flerspråkiga talares deltagande i olika undervisningsformer. Kursen syftar till att fördjupa de kunskaper som har introducerats under föregående ämnesterminer. I kursen deltar studenterna aktivt genom att läsa, presentera, diskutera och granska forskningsartiklar och avhandlingstexter. Gemensamt diskuteras forskningens problemställningar, resultat och implikationer samt deras relevans för skolans praktik.

Delkurs 11. Självständigt arbete, 15 hp

Kursen utgör ett självständigt examensarbete inom ämnesområdet svenska som andraspråk. Det självständiga arbetet omfattar planering, genomförande och rapportering samt respondering av det egna arbetet och opposition på ett annat uppsatsarbete. Kursen syftar till att ge fördjupning och metodisk träning inom ämnesområdet samt träning i muntlig och skriftlig vetenskaplig framställning och argumentering.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

Delkurs 1. Flerspråkighet i individ, samhälle och skola, 7,5 hp

- redogöra för och analysera grundläggande aspekter av flerspråkighet, språklig mångfald och variation i olika samhälleliga sammanhang
- reflektera över och problematisera egna och andras attityder, värderingar och förhållningssätt till språklig och kulturell mångfald
- problematisera förhållandet språk, identitet, etnicitet
- redogöra för och förklara grundläggande begrepp och centrala aspekter av språkpolitik, språkideologier och attityder till språk och språklig mångfald i samhället, samt diskutera samband mellan dessa
- analysera faktorer som påverkar språkbyte eller språkbevarande hos minoritetsgrupper.

Delkurs 2. Svenskans struktur I, 7,5 hp

- redogöra för det svenska språkssystemet (fonologiska, morfologiska, syntaktiska, semantiska och pragmatiska aspekter) ur ett språktypologiskt, tvärspråkligt perspektiv
- använda grundläggande grammatiska begrepp

Delkurs 3. Andraspråksinläring och tvåspråkig utveckling, 7,5 hp

- redogöra för och diskutera olika teorier om andraspråksinläring och flerspråkig utveckling
- redogöra för och diskutera andraspråksutveckling hos barn och vuxna samt hur utveckling på andraspråket skiljer sig från utveckling på förstaspråket
- förklara sociala och individuella faktorer som inverkan på andraspråksutveckling samt modersmålets roll i utveckling av andraspråket
- analysera andraspråksanvändares talade och skrivna texter med utgångspunkt i kursens teoretiska perspektiv

Delkurs 4. Språk, undervisning och lärande, 7,5 hp

- redogöra för, diskutera och värdera olika organisationsmodeller för tvåspråkig undervisning och undervisning för andraspråksanvändare, modersmålets roll och flerspråkig användning i skola och klassrum
- redogöra för och diskutera hur multimodala resurser kan samverka i undervisning och hur språkliga dimensioner i skolämnen kan behandlas i skolundervisningen
- redogöra för centrala aspekter av språkliga dimensioner i skola och utbildning såsom prototypiska skillnader mellan olika språkliga register
- planera undervisning i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

Delkurs 5. Svenskans struktur II, 7,5 hp

- beskriva och analysera svenska språkets uppbyggnad i ett inlärningsperspektiv
- analysera och diskutera inlärares uttal ur ett uttalspedagogiskt perspektiv
- analysera skriftligt inlärarespråk.

Delkurs 6. Litteratur och andraspråksdidaktik, 7,5 hp

- definiera och tillämpa grundläggande litteraturvetenskapliga begrepp samt jämföra litterära texter från olika perioder och kulturer
- exemplifiera hur skönlitteratur kan användas i andraspråksundervisningen

Delkurs 7. Litteracitet och lärande, 7,5 hp

- redogöra för och diskutera flerspråkig litteracitetsanvändning samt utvecklingen av litteracitet på ett första- och andraspråk hos barn, unga och vuxna ur ett samhälls- och utbildningsperspektiv

- analysera och diskutera kognitiva, sociala och pedagogiska faktorer i individperspektiv som påverkar utvecklingen av litteracitet på andraspråket, till exempel läs- och skrivsvårigheter och betydelsen av litteracitet på förstaspråket
- diskutera och problematisera flerspråkig litteracitetsanvändning i förhållande till specialiserat språkbruk och skolans ämnesspråk.

Delkurs 8. Bedömning av språkutveckling, 7.5 hp

- redogöra för några teoretiska modeller av andraspråkskompetens och andraspråksinläring och diskutera deras relevans för bedömning
- resonera om för- och nackdelar med olika bedömningsformer i relation till syfte och sammanhang
- resonera om principer för planering, operationalisering och genomförande av olika slag av bedömning/prov och diskutera möjliga slutsatser utifrån resultatet.

Delkurs 9. Ämnesdidaktisk fördjupning med fokus på forskning om litteracitet, 7.5 hp

- med fördjupad teoretisk analys redogöra för och diskutera flerspråkigas och andraspråksanvändares användning av litteracitet
- med fördjupad teoretisk förankring analysera och diskutera utveckling av litteracitet hos flerspråkiga och andraspråksanvändare i relation till undervisningspraktik
- muntligt och skriftligt jämföra och kritiskt förhålla sig till metodologiska ansatser inom didaktisk andraspråks- och flerspråkighetsforskning och forskning om litteracitet.

Delkurs 10. Sociolingvistisk forskning om flerspråkighet, 7.5 hp

- exemplifiera, använda och förklara centrala begrepp inom sociolingvistiskt orienterad forskning om flerspråkighet
- återge, diskutera och granska forskningsartiklar och avhandlingstexter inom aktuellt ämnesområde
- redogöra för relevanta fråge- och problemställningar inom de forskningsområden som behandlas samt exemplifiera och diskutera styrkor och svagheter med de teoretiska antaganden, tillvägagångssätt, metoder och resultat som presenteras i olika studier
- diskutera på vilket sätt forskningen har relevans för skolans praktik

Delkurs 11. Självständigt arbete, 15 hp

- planera och genomföra en vetenskaplig undersökning inom ämnesområdet svenska som andraspråk och presentera undersökningen i form av en vetenskaplig uppsats
- visa sin förmåga att självständigt formulera problem, tillämpa ett kritiskt och reflekterande förhållningssätt och på ett teoretiskt medvetet sätt använda vetenskapligt grundade argument som stöd för sina slutsatser
- försvara ett eget vetenskapligt arbete; försvara innebär här att ta in och reagera på kollegial kritik genom att noga överväga granskarens synpunkter och argumentera för val av teoretisk ram och metod, analyser och slutsatser i det egna arbetet, men även inse och tillstå eventuella tillkortakommanden
- granska vetenskapliga uppsatser såväl vad gäller innehåll som form; granskningen ska innefatta en kortfattad sammanfattning av undersökningens uppläggning, resultat och slutsatser, en utförlig konstruktiv kritik av arbetet, och ett slutomdöme.

Undervisning

Undervisningen ges på distans med 3-4 campusträffar per termin där undervisningen består av föreläsningar och seminarier. Obligatorisk närvaro. Därutöver nätbaserad undervisning. För närmare information hänvisas till kursplaneringen.

Kunskapskontroll och examination

a. Kursen examineras genom:

Delkurs 1. Flerspråkighet i individ, samhälle och skola: Hemtentamen.

Delkurs 2. Svenskans struktur I: Två skriftliga inlämningsuppgifter och en salstentamen.

Delkurs 3. Andraspråksinläring och tvåspråkig utveckling: Hemtentamen.

Delkurs 4. Språk, undervisning och lärande: Två skriftliga, individuella analys- och redovisningsuppgifter. En muntlig individuell redovisningsuppgift.

Delkurs 5. Svenskans struktur II: Två skriftliga inlämningsuppgifter, samt salstentamen.

Delkurs 6. Litteratur och andraspråksdidaktik: Hemtentamen.

Delkurs 7. Litteracitet och lärande: Två skriftliga, individuella analys- och redovisningsuppgifter. En muntlig

individuell redovisningsuppgift.

Delkurs 8. Bedömning av språkutveckling: Hemtentamen och en muntlig redovisning.

Delkurs 9. Ämnesdidaktisk fördjupning med fokus på forskning om litteracitet: Två skriftliga analysuppgifter.

Delkurs 10. Sociolingvistisk forskning om flerspråkighet: En muntlig redovisning (enskilt eller i grupp) och hemtentamen.

Delkurs 11. Självständigt arbete: Skriftligt examensarbete, muntligt försvar av det egna examensarbetet (respondering) och muntlig granskning av annan students examensarbete (opposition).

För mer detaljerad information om examinationen hänvisas till kursplaneringen. Där flera examinerande uppgifter ingår i en delkurs framgår principerna för sammanvägning av de enskilda examinationsuppgifterna av betygskriterierna.

b. Betygssättning sker enligt en målrelaterad sjugradig betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

F_x = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

Muntliga examinationsmoment i delkurs 10 bedöms endast med betygen G eller U.

c. De skriftliga betygskriterierna delas ut vid kursstart.

d. För att få slutbetyg på kursen krävs lägst betyget E på examinationsuppgifter samt fullgjord närvaro. Om särskilda skäl föreligger kan examinator medge befrielse från viss obligatorisk undervisning.

e. Två examinationstillfällen för salstentamen erbjuds per kurstillfälle. Dessutom erbjuds ett examinationstillfälle den termin eller det år som kurstillfälle saknas.

Studering som fått lägst betyget E (eller G på prov där tvågradig betygsskala tillämpas) får inte genomgå förnyad examination för högre betyg. Studering som fått betyget F_x eller F (eller U på prov där tvågradig betygsskala tillämpas) på prov två gånger i rad av en och samma examinator har rätt att få annan examinator utsedd vid nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan om detta ska göras till institutionsstyrelsen.

f. Komplettering av F_x kan medges om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Uppgiften ska lämnas in inom två veckor efter att kompletteringsbehov har meddelats av examinator. Vid godkänd komplettering av brister av förståelsekaraktär – mindre missförstånd, smärre felaktigheter eller i någon del alltför begränsade resonemang – används högst betyget D. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A-E.

g. Studenten har rätt till max 6 timmar handledningstid (kontakttimmar, inklusive mailkontakt). Handledartiden kan vara individuell eller gälla en mindre grupp. Handledare och student kommer överens om tidpunkter för handledningsmöten.

h. Vid betygssättning av examensarbetet används som bedömningsgrunder i vad mån

- en systematisk språkvetenskaplig metod tillämpas konsekvent, noggrant och insiktsfullt
- syfte, metod och slutsatser stämmer överens
- generella slutsatser presenteras och sätts in i ett relevant forskningssammanhang
- den egna undersökningens metod och resultat diskuteras på ett kritiskt sätt
- ny kunskap tydligt tillförs ämnesområdet

Vidare ska undersökningen presenteras enligt aktuella normer för vetenskaplig text, och studenten ska genomföra en opposition där en annan uppsats värderas och en respondering på den egna uppsatsen.

i. Byte av handledare kan ske vid särskilda omständigheter. Begäran om ett sådant byte, med motivering, ska alltid göras hos institutionsstyrelsen.

j. Student som under det aktuella kurstillfället inte blir klar i tid med ett påbörjat examensarbete har inte rätt till mer handledartid utöver vad som anges under (g) ovan. Studenten har dock alltid rätt att få sitt examensarbete bedömt vid ett senare examinationstillfälle.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Övrigt

Kursen ges endast inom ramen för Lärarlyftet och är ett samarbete mellan Institutionen för språkdidaktik, Institutionen för kultur och estetik (litteraturvetenskap) och Institutionen för svenska och flerspråkighet med Centrum för tvåspråkighetsforskning (Centret har kursansvar).

Kurslitteratur

För aktuell litteraturlista hänvisas till kursens webbplats www.su.se/svenskasomandrasprak. Aktuella litteraturlistor finns tillgängliga senast en månad före terminsstart.